

ประวัติย่อพระบรมธาตุสวี

และ

ตำนานเมืองสวี

พระบรมธาตุสวี

สุนันท์ บุษปภาชน์

จัดพิมพ์จำหน่ายเพื่อหารายได้สมทบทุนสร้างกำแพง และซ่อมแซม

พระบรมธาตุสวี 6 มีนาคม 2509

สารบาญเรื่อง

ประวัติย่อพระบรมธาตุนว

สุนันท์ บุชปภาชนัน

ตำนานเมืองสว

ศิริ วิชิตกุล

ปลัดจังหวัดชุมพร

อภินันทนาการจาก

อาจารย์ประสงค์ พวงดอกไม้

ศึกษานิเทศก์ 8

เลขหมู่

๑๑๕.3135

๗373

เลขทะเบียน

คำแถลงของผู้เขียน

พนองทเคารพรกทงหลาย ท่านคงเห็นหรือทราบดีแล้วว่า พระบรมธาตุวัดสุวิ ซึ่งมีอายุนานกว่า 700 ปีนั้น บัดนี้ได้ชำรุดทรุดโทรมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะกำแพงล้อมรอบเจดีย์ได้ชำรุดเสียหายจนในขณะนั้นมองเห็นเป็นเพียงมดดินเท่านั้น ซึ่งบัดนี้ถึงเวลาอันสมควรที่พวกเราควรร่วมแรงร่วมใจ สละทรัพย์คนละเล็กคนละน้อย เพื่อบูรณะให้องค์เจดีย์โดยนัยถาวรสืบไปจนถึงชนลูกหลานและเหลน

ท่านย่อมทราบดีว่าขณะนี้เหตุการณ์ของโลก และรอบ ๆ บ้านเรากำลังยุ่งเหยิง ถ้าพูดตามคำพระก็ว่าอยู่ในกฎอนิจจัง คือมตทุกขบางสุขบ้างอยู่ทั่วทุก ๆ แห่ง ฉะนั้นพวกเราซึ่งโชคดีที่ได้เกิดเป็นคนไทยได้อบรมอยู่ในใกล้ศาสนาพุทธ อันเป็นหลักที่มั่นคงและ เป็นผู้ ชำแหว ทาง ตลอด จนคุ้ม ครอบ ให้ เราอยู่ได้ อย่างไม่เดือดร้อน และยุ่งยากอย่างประเทศเพื่อนบ้านอื่น ๆ เขา ด้วยเหตุที่หนักถึงตนเอง จึงทำให้ข้าพเจ้าเขารับดำเนินการจัดหา

เงินทอดผ้าบ้านชน แม่จะต้องเหนื่อยยากและลำบากเพียงใดก็ไม่
 ทอดเลยเลยแม่แต่นอย อีกประการหนึ่งกคอปพระบรมธาตุเป็นปูชนีย
 สถานอันศักดิ์สิทธิ์ และสำคัญอันเป็นมิ่งขวัญและมีค่างของเรา
 ซึ่งบรรพบุรุษได้สรรสร้าง และรักษากันมาจนถึงพวกเราชนลูก
 หลาน ก็ควรที่ไต่บำรุงรักษาให้คงอยู่ถาวรเป็นมิ่งขวัญของบ้าน
 เราสืบไป ข้าพเจ้ายินดีที่จะทำทุก ๆ อย่างด้วยความเต็มใจ และ
 ระวังอยู่เสมอมิเคยลมว่าตราบใดที่ข้าพเจ้ายมชวตอยู่ และการ
 ดำเนินชวตเป็นไปด้วยความสุขและราบรื่นแล้ว ข้าพเจ้าจะต้อง
 หาโอกาสที่จะมาช่วยกันสร้างธรรมยานเมืองซึ่งเป็นที่กำเนิด อัน
 เป็นที่รักของเรา ให้มีความเจริญก้าวหน้าเท่าเทียมกับเมืองอื่น ๆ
 ให้จงได้

พนองทรกทงหลาย ขอจงระวังอยู่เสมอว่า พระพุทธ
 ศาสนานานถ้าไม่จริงแล้วก็จะอยู่มาถึง 2500 ปีเศษไม่ได้ ทงนก็
 เพราะพระพุทธศาสนาเต็มไปด้วยสังกรรมและเหตุผล ซึ่งเป็นสิ่ง
 ที่ไม่มวันตาย พระพุทธธรรมนั้นเป็นอมตะต้องเป็นผู้มีปัญญา
 รู้จักคิดจึงจะสามารถเข้าใจได้ พระองค์จึงตรัสไว้ว่าผู้ที่เข้าใจพระ

พุทธธรรมได้นั้น ต้องมีบุญหลังมาช่วยอุปถัมภ์ค้ำชูด้วย ฉะนั้นพวก
เราทั้งหลายจึงน่าจะพากันภูมิใจว่า เราได้เกิดมาเป็นบุญญาชน
เพราะสามารถเข้าใจ และมีศรัทธากล้าแข็งในพระพุทธรูปได้

ฉะนั้น ณ โอกาสนี้ ข้าพเจ้าขอวิงวอน ขอพระบารมีแห่ง
พระไตรรัตน์จงได้โปรดประทานพรให้ทุก ๆ ท่าน มีกำลังกาย
กำลังใจ กำลังปัญญา เพื่อจะได้ช่วยกันเสริมสร้างและบำรุง
ศาสนาให้เจริญถาวรสืบไปด้วยเทอญ.

“กตัญญูตา สทथाสาธุ” ผู้มีความกตัญญู ย่อมเป็นผู้เจริญ
สุนนท บุษปภาชน

ประวัติย่อพระบรมธาตุสวี

อำเภอสวี จังหวัดชุมพร

ณ ดินแดนที่เรียกกันทุกวันนี้ว่า ประเทศอินเดียนั้น ราช
กุมารองค์หนึ่งได้ทรงปฏิสนธิขึ้นมาในโลก นับเป็นอุบัติการณ์ที่
สำคัญยิ่งไปกว่าการเกิดของทารกสำคัญใดๆ ทั้งนั้นใช้เป็นเพราะ
เหตุที่ว่าเป็น โอรสกษัตริย์ แต่เป็นเพราะเมื่อหลังจาก 35 ปี
ที่ทรงประสูติแล้ว ราชกุมารองค์นี้ได้พบหนทางไปสู่ความพ้นทุกข์
ซึ่งไม่เคยมีผู้ใดค้นพบมาก่อน และทรงชี้หนทางนั้นให้แก่บุคคลทั้ง
หลาย “พระองค์คือสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า” บรมศาสดา
ของโลก

พระบรมศาสดาทรงประกาศพระศาสนาอยู่เป็นเวลา 45 ปี
จนพระชนม์อายุได้ 80 พรรษา จึงเสด็จปรินิพพาน ระหว่าง
ไม้สาละทางคู โกลักรุงกุสินารา ของพวกมัลลกษัตริย์ มัลล-
กษัตริย์ทั้งหลายจึงจัดการถวายพระเพลิงพระบรมศพแล้วอัญเชิญ
พระสารีริกธาตุมาประดิษฐานไว้ในพระนคร เพื่อกกราบไหว้บูชา
แทนองค์พระพุทธรูปต่อไป

ฝ่ายกษัตริย์ในแคว้นต่าง ๆ เมื่อทราบว่าพระพุทธองค์
เสด็จปรินิพพาน จึงต่างก็ส่งทูตมาขอพระสารีริกธาตุจากมัลล-
กษัตริย์ เพื่อนำไปสักการะบูชาบ้าง ในกาลครั้งนั้น โทณ
พราหมณผู้ฉลาดเป็นผู้จัดแบ่งพระสารีริกธาตุ ให้มัลลกษัตริย์และ
ทูตทั้ง 7 เท่ากันเป็นทริยบวช ต่างก็สร้างสถูปแล้วอัญเชิญ
พระสารีริกธาตุประดิษฐานไว้รวมมี 8 พระสถูปเป็น 8 สถานที่
ด้วยกัน

จะกล่าวถึงโมริยกษัตริย์แห่งเมืองปโปผล อันซึ่งอยู่มาทาง
ตะวันออกได้ทราบข่าวปรินิพพานขากว่ากษัตริย์อื่น ๆ เพราะอยู่
ไกลได้ส่งราชทูตไปยังมัลลกษัตริย์ขอส่วนพระสารีริกธาตุ มัลล-
กษัตริย์ได้ตรัสว่า พระสารีริกธาตุได้แบ่งเป็นส่วนกันเสร็จแล้ว ยัง
คงเหลือแต่พระอังคารธาตุ (คือเถ้าถ่านในการถวายพระเพลิง) เท่า
นั้น ราชทูตจึงอัญเชิญพระอังคารธาตุมาถวายโมริยกษัตริย์เพื่อสัก
การะบูชาสืบมา จะเป็นเพราะพระปัญญาคุณ พระบริสุทธิคุณ และ
พระกรุณาธิคุณ ของพระพุทธองค์ แม้เสด็จดับขันธไปแล้ว พระ
บรมธาตุของพระองค์ก็ยังมณูนามาบูชากราบไหว้กันตลอดมา

ตามพุทธประวัติพระบรมธาตุมีอยู่เพียง 8 แห่ง ดังกล่าว
มาแล้ว แต่ที่ปรากฏในปัจจุบันนี้ มีพุทธสถานมากมายที่อ้างว่า
บรรจุพระบรมธาตุไว้ภายใน เข้าใจว่าคงจะได้รับการแบ่งปันต่อ ๆ
กันมา อย่างเช่นพระบรมธาตุสวน กัมพระบรมธาตุไว้ภายใน
มูลเหตุการสรางเจดยของคนมเรองเลาว่า

เมื่อประมาณปี พ.ศ. 1803 กองทัพอยุธยา โดยการ
นำของท้าวพิไชยเทพเชียงพวา หรือท้าวอุทอง หรือพระเจ้าไชย
แสน นำกองทัพลงไปรุกรานอาณาจักรไทยศรีธรรมราช ในสมัย
พระเจ้าศรีธรรมมาโคกราชที่ 8 ขณะนั้นแขวงเมืองในลุ่มน้ำเจ้า
พระยา และดินแดงทางเขมรเป็นกบฏ ตั้งตัวเป็นใหญ่ชนตั้งแต่
สมัยพระเจ้าศรีธรรมมาโคกราชที่ 7 พระเจ้าศรีธรรมมาโคกราชที่ 7
ได้ยกทัพไปปราบกบฏและทวงส่วยที่เขมรยังคงค้างส่งอยู่ แต่ถูกพระ
เจ้าวรมันที่ 8 สंहารเสด็จทวงคต บรรดาแขวงเมืองในลุ่มน้ำ
เจ้าพระยา จึงพากันแข็งเมืองตั้งตัวเป็นใหญ่ชน ประกอบกับพระ
เจ้าศรีธรรมมาโคกราชที่ 8 เป็นกษัตริย์ที่อ่อนแอไม่สนพระทัยใน
ราชการงานเมือง หลงใหลงมงายในทางศาสนาจนเกินไป กอง

ทัพของท้าวพิไชยเทพฯ จึงรุกรานลงไปยึดเพื่อเอาดินแดนอาณา
 จักรวรรมาราช แต่กษัตริย์เมืองชุมพรลงไปไม่ได้ คงติดอยู่แค่
 เมืองกำเนิดนพคุณ (อำเภอบางสะพานปัจจุบัน) เมื่อทรงทราบ
 เรื่องพระเจ้าศรีธรรมมาโคกราชที่ 8 จึงได้ยกกองทัพจากอาณาจักร
 ศรีธรรมราชขนมารบพุ่งเป็นการใหญ่ เมื่อเสร็จจากการทำสงคราม
 แล้ว พระเจ้าศรีธรรมมาโคกราชยกทัพกลับ มาพักพลอยู่
 ที่เขตอำเภอสวีปัจจุบัน ที่ซึ่งกำลังจะพักพลอยู่นั้น พระองค์
 สังเกตเห็นว่า สถานที่ตรงนั้นเป็นวงกว้างมาก เก้าแกลงมีสิ่งก่อสร้าง
 เป็นกองอิฐที่ชำรุดพังทลาย เป็นที่สังเกตเห็นอยู่บ้าง และใน
 ขณะที่ทหารกำลังสร้างที่พักหุงอาหารกันตามหน้าที่ มีกาฝูงหนึ่ง
 พากันมาจับกลุ่มอยู่ที่กองอิฐและปากน้ำบึก (กระพือบึก คำบึกษ
 ไตเรียกว่าบึก) ส่งเสียงร้องชวนพร้อมกัน เหมือนกับนัดหมาย
 กันไว้ให้ลั่นไปหมด เป็นที่ทวนหูและรำคาญกับบรรดาขุนทัพ
 นายกองทั้งหลายยิ่งนัก ครั้นให้ทหารไปจับได้มันก็พากันบินหนี
 ไปไม่นานก็กลับมาอีก และมากระพือบึกร้องพร้อมกันเช่นเดิมอีก
 ได้เท่าไรก็กลับมาอีกและร้องเช่นเดิมอีก ครั้นสังเกตดูอย่างถถ้วน

ก็ปรากฏว่าในฝูงกานันหมากเผือกอยู่ตัวหนึ่ง จึงทำให้ทหารประ-
 หลาดใจมาก เพราะเห็นเป็นสิ่งน่าอัศจรรย์ยิ่ง ทหารจึงได้กราบ
 ทูลพระเจ้าศรีธรรมมาโคกราชให้ทรงทราบ พระองค์จึงรับสั่งให้
 เหล่าทหารเรือเศษอุฐุทสลกหังฟงออก ก็พบฐานพระเจดีย์ใหญ่
 เหลืออยู่ใต้กองอิฐ จึงรับสั่งให้ทหารเรือเศษอุฐุทต่อไปอีกก็พบฉอบ
 ทองคำอยู่ในพระเจดีย์วางองคนน เมื่อพระองค์ทรงเปิดฉอบออก
 ก็พบพระบรมสารีริกธาตุสถิตอยู่ในฉอบนนั้น จึงรับสั่งให้ขุนพล
 นายทัพ นายกอง ทำการซ่อมสร้างสถาปนาพระเจดีย์ของคณนชน
 ใหม่จนสำเร็จ แล้วพระองค์ก็นำเอาพระบรมสารีริกธาตุเข้าบรรจุ
 ไว้เช่นเดิม แล้วจัดให้มีการสมโภชฉลองเป็นการใหญ่ถึง 7 วัน
 7 คืน แล้วพระราชทานชื่อว่า “พระบรมธาตุกาวิบิก” ต่อมา
 คำว่าบิกหายไปคงเหลืออยู่แต่คำว่า “พระบรมธาตุกาวิ” สืบต่อ
 กันมาถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5
 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

เมื่อพระเจ้าศรีธรรมมาโคกราช จะเสด็จยกทัพกลับไปเมือง
 นครศรีธรรมราชนั้น พระองค์ยังทรงห่วงใยพระบรมธาตุอยู่ จึง

ทรงดำริในพระทัยว่า ควรจะให้ผู้หนึ่งผู้ใดเป็นผู้อยู่เฝ้าพระบรม
 ธาตุ จึงทรงรับสั่งเรียกบรรดาทหารในกองทัพซึ่งทุกคนกำลังหลับ
 สนิทอยู่ด้วยความอ่อนเพลีย ก็มทหารผู้หนึ่งชื่อ “เมือง” ขานรับ
 พระองค์รับสั่งว่า “เธอจะสมัครอยู่เฝ้าพระบรมธาตุนี้ไหม” นาย
 เมืองกยन्दรบรรดาสาทนต์ พระองค์จึงรับสั่งให้นายกองตัดศีรษะ
 นายเมือง แล้วเช่น สรวงบรรจ ศรัษะ นายเมือง ไว้ในศาล เพียงตา
 แล้วเรียกศาลนั้นว่า “พระเศียรเมือง” ซึ่งชาวบ้านและคนทั่วไปยัง
 นิยมเรียกและเคารพนับถือว่าพระเศียรเมือง มาจนปัจจุบันนี้

ในราตรีรชกาลที่ 6 ตรงกับวันเพ็ญเดือน 6 ซึ่งเป็น
 วันวิสาขบูชา เวลาเช้าตรู่ของวันเพ็ญ ได้มีเสียงดังอู ๆ ทู ๆ
 ไปทางตำบลทพระบรมธาตุประดิษฐานอยู่ ก็มีประกายเป็นรัศมี
 สว่างจ้าอยู่นานไม่น้อยกว่าครึ่งชั่วโมง ส่องแสงสว่างไปทั่วบริ
 เวณวัด จนทำให้ชาวบ้านประหลาดใจ จึงพากันไปในบริเวณ
 วัดเป็นจำนวนมาก ครั้นตอนค่ำขณะที่พุทธบริษัทกำลังกระทำพิธี
 วิสาขบูชา (เวียนเทียน) กันอยู่นั้น ก็มีเสียงดังชนทพระบรม
 ธาตุจนทุกคนตกใจ เมื่อเสร็จจากการทำพิธีแล้วทุกคนก็ออกไปดู

ทางเสียงที่ต้งมา ก็ปรากฏว่าพระบรมธาตุชั้นบนได้หักสับนกลง
ยอดพลัดตกพาดไปทางทิศตะวันตก และ สิ้นชำรุด หักพังถูก ปลดอย
ปละละเลยมาเป็นเวลาหลายสิบปี

จนกระทั่งราว พ.ศ. 2459 หลวงพ่อทองพุทธสุวรรณโณ
อดีตเจ้าอาวาสวัดดอนสักท่อนกับพระครูดำจันทร์โณ อดีตเจ้าคณะ
อำเภอสวี ได้จัดการบูรณะซ่อมแซมสร้างสรวมองค์พระเจดีย์เดิม
ซึ่งมีขนาดดังนี้

1. ส่วนที่ 1 สูง 1 ศอก กว้างด้านละ 15 เมตร
2. ส่วนที่ 2 สูง 1½ เมตร กว้างด้านละ 10 เมตร
3. ส่วนที่ 3 สูง 18 เมตร กว้างด้านละ 6 เมตร
4. องค์พระเจดีย์ สูง 18 เมตร วัดโดยรอบ 20 เมตร
5. กำแพงรอบองค์เจดีย์ กว้างด้านละ 30 เมตร สูง 1 เมตร

หน้า 1 ศอก

6. ซุ้มประตู 4 ซุ้ม ประมาณความกว้างและความสูงไม่ได้
เพราะชำรุดหักพังจนเป็นเพียงเนินดินอยู่ขณะนี้ ส่วนกำแพงก็ชำ
รุดและหักพังลงหมดแล้ว คงเหลือแต่เศษอิฐและคันทัน ซึ่งพอ

ประมาณความกว้างและความยาวได้เท่านั้น

ปัจจุบัน นอกจากเป็นที่เคารพสักการะของคนภายใน
อำเภอแล้ว ยังมีชาวต่างจังหวัดได้มานมัสการอยู่เสมอมิได้ขาด
ขอพาท่านกลับไปถึงเรื่องชื่อของพระบรมธาตุอีกครั้ง คือ
ตามทพระเจ้าศรีธรรมมาโคกราช พระราชทานชื่อพระบรมธาตุว่า
“พระบรมธาตุแก้ว” ต่อมาชนกค้อย ๆ เพี้ยนไปเป็น “พระ
บรมธาตุแก้ว” และเมื่อนานเข้าก็เพี้ยนมาเป็น “ฉว” และเรียก
เพี้ยนมาตามภาษาพวน จนเรียกพระบรมธาตุว่า “ฉว”
มาจนทุกวันนี้

ตามประวัติย่อ ๆ ซึ่งผู้เขียนได้เลามาจากยมสันนิษฐาน
และเชื่อแน่ว่า พระบรมธาตุฉวน ได้สร้างมาก่อนปี พ.ศ. 1803
คือสร้างมาก่อนสมัยพระเจ้าศรีธรรมมาโคกราชที่ 8 แต่ใครเป็นผู้
สร้าง และสร้างตั้งแต่เมื่อใดนั้น ผู้เขียนมีอาจะที่จะหาประวัติมา
ให้ผู้อ่านทราบได้ เพราะเป็นเวลานานแสนนานซึ่งพินิจพิเคราะห์จะสืบ
เสาะและค้นคว้าประวัติได้ ประกอบกับหลักฐานต่าง ๆ ของพระ
บรมธาตุก็มีเดิมเหลือให้ปรากฏอยู่เลย แต่ถึงกระนั้นพวกเราก็ยัง

สามารถสืบเสาะหาประวัติการเป็นมาในยุคหลัง ที่พระเจ้าศรี
 อรรมาโคกราชที่ 8 ได้ทรงบูรณะซ่อมแซมมา ซึ่งก็นับว่าเป็น
 เวลานานถึง 700 กว่าปีมาแล้ว เกือบพร้อมๆ กับสมัยเชียง
 แแสน หรือสุโขทัย ซึ่งกำลังรุ่งเรืองอยู่ในขณะนั้น
 หมายเหตุ ผู้เขียนได้รับมอบหมายให้วางโครงการค้นหาเงินเพื่อ
 บูรณะกำแพงพระบรมธาตุสวน จึงได้พยายามค้นหาประวัติความเป็น
 มาของพระบรมธาตุเพื่อเล่าถึงพงศาวดารจากหลักฐานที่นำมา
 เขียน พระใบฎีกาสหพัฒนคณิศร โรงเรียนพุทธาคมศรีวิทย
 วิทยาคมพริ้งสรรค ได้กรุณาเอื้อเฟื้อคนควรรวบรวมให้บ้าง พึ่งผู้
 หลกผู้ใหญ่เล่าให้ฟังบ้างขอความจะถูกต้องตามข้อเท็จจริง 100
 เปอร์เซ็นต์หรือไม่ ผู้เขียนไม่กล้ายืนยัน แต่เข้าใจว่าคงใกล้เคียง
 มากที่สุด หากท่านผู้อ่านบางท่านทราบประวัติรายละเอียด
 มากกว่า หรือเห็นว่าผู้ใหญ่นักคนแก่เล่ามีขาดตกบกพร่อง
 อยู่บ้าง ขาพเจ้ากราบขออภัยแต่เพียงผู้เดียว สำหรับความดี
 ของการเขียนประวัติย่อของพระบรมธาตุนี้ ขาพเจ้าขออุทิศให้แก่
 บรรพบุรุษซึ่งเป็นผู้สร้างพระบรมธาตุนี้ทั้งสิ้น.

ศาลากลางจังหวัดชุมพร

10 มีนาคม 2509

เรียน คุณสุนันท์ ทนบถอ

จดหมายของคุณลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2059 ผมได้รับแล้ว ผมต้องขออภัยที่ตอบมาช้ากว่ากำหนดไป เพราะผมเก็บเรื่องไว้แล้วผมเพิ่งนึกได้ จึงได้เขียนเรื่องเมืองสวตามที่คุณต้องการ ส่งมาพร้อมหนังสือ ความจริงเรื่องที่ผมได้เขียนไว้ในหนังสือชุมพรอนุสรณ์ เมอบ พ.ศ. 2492 ผมจึงมาเพิ่มเติมเกี่ยวกับสถิติบางอย่างใหม่ ส่วนขอความหรือขอเท็จจริงไม่ได้เพิ่มเติมอีก อาจจะขอผิดพลาดบ้าง หวังว่าคุณจะพอใจไปตามความประสงค์ของคุณ และยังไม่ครบถ้วนตามที่คุณต้องการ เพราะมีเวลาน้อยไป อย่างไรก็ตามก็ขอให้คุณได้โปรดพิจารณาด้วยว่าเหมาะสมหรือไม่ และควรจะตัดทอนเพิ่มเติมประการใด ผมไม่ขัดข้อง

หวังว่าคุณสุนันท์ ตลอดจนครอบครัวคงสุขสบายดี.

นับถือและคิดถึง

ศิริ วิชิตกุล

เมืองส่ว

ก. ประวัติศาสตร์

“เมืองชุมพร” ตามหลักฐานปรากฏในประวัติศาสตร์ว่า มีศักดิ์เป็นเมืองตรี จึงมีเมืองเล็กๆ เป็นเมืองชั้น เจ้าเมืองชุมพร มีบรรดาศักดิ์เป็นพระยาชุมพรตามนามของเมือง ในสมัยโบราณ มีอาณาเขตกว้างใหญ่ไพศาล มีอาณาเขตตกทะเลทั้งสองข้าง ทิศตะวันตกเฉียงเหนือจรดเมืองตะนาวศรี ทิศเหนือจรดเมืองกำเนิดนพคุณ (อำเภอบางสะพานเดียง) ทิศใต้จรดเมืองไชยา ทิศตะวันตกจรดทะเลมหาสมุทรอินเดีย ทิศตะวันออกจรดอ่าวไทย มีเมืองชั้นในครั้งนั้น 7 เมือง คือเมืองประทิว 1 เมืองท่าแซะ 1 เมืองตะโก 1 เมืองหลังสวน 1 เมืองตระ 1 (อำเภอกระบุรีเดียง) เมืองมะลิวัน 1 (คือเมืองเกาะสองของพม่าเดียง) เมืองระนอง 1 ภายหลังได้รวมเมืองกำเนิดนพคุณมาชนด้วย ส่วนเมืองตะโกเดิม ต่อมาได้ถูกยุบเป็นตำบลชนตอเมืองส่ว เมืองเหล่านต่อมาได้ถูกตัดแยกไปเป็นเมืองใหม่บ้างด้วยเหตุอันบ้าง จึงทำให้อาณาเขตเมืองชุมพรลดน้อยลงไป

1. การตั้งเมืองสวี ในสมัยโบราณ ขณะเมื่อเมืองชุมพร มีอาณาเขตกว้างใหญ่ไพศาลดังกล่าวข้างต้น ไม่ปรากฏว่ามีเมือง สวีอยู่เลย แต่มีเมืองตะโกชนอยู่ต่อเมืองชุมพรอยู่ทางทิศใต้ของ เมืองชุมพร ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2357 ปรากฏว่ามีเมืองตะโก และเมืองสวีทั้งสองเมือง โดยสมณฑุตของไทยจะไปตั้งกา เมื่อ เรือแตกก็เปลี่ยนเป็นเดินทางบก ได้เดินทางจากชุมพรผ่านไปถึง เมืองสวีแล้วไปถึงเมืองตะโก ในปีชวดตอกฐศก พ.ศ. 2419 ขณะ เมื่อกกรรมกรเงินเมืองแควเมืองระนองก่อการจลาจลชน ผู้ว่าราชการ เมืองระนองได้แจ้งขอราชการมายัง พระยาเพชรกาแห่งสงคราม ผู้ว่าราชการเมืองชุมพร ฉบับ 1 มายังพระยาเพชรศรีศรีสุร สงครามพระสวี ฉบับ 1 มายังหลวงปลัดกรมการ ผู้ว่าราชการ เมืองหลังสวนฉบับ 1 รวม 3 ฉบับ ขอให้ท่านเจ้าเมืองกรม การเมืองชุมพร สวี หลังสวนไปช่วยบ้้องกัน ต่อมาเมืองหลัง- สวนยกเป็นเมืองจัตวาชนตอกรุงเทพฯ จึงรวมเมืองสวีไปชนด้วย ไม่ปรากฏมีเมืองตะโก ในปัจจุบันเมืองตะโกเป็นตำบลหนึ่งชนกับ อำเภอสวี อยู่ระหว่างอำเภอหลังสวนกับอำเภอสวี ตามหลักฐาน

ที่ปรากฏว่า อันเมืองตะโกในสมัยโบราณได้ยุบลงเป็นตำบลชน
กับเมืองสวี่ในสมัยหลังนั่นเอง ประมาณในปี พ.ศ. 2439
(ร.ศ. 115) ซึ่งเป็นปีที่จัดการปกครองหัวเมืองใหม่ เมืองสวี่
ได้ตั้งอยู่ริมแม่น้ำสวี่ หลักฐานในการตั้งเมืองที่คลองสวี่เมื่อไดยัง
ไม่พบหลักฐานที่จะอ้างอิงได้อย่างไรก็คิดในปี พ.ศ. 2357 ได้มี
เมืองสวี่เกิดขึ้นแล้ว

ตั้งแต่ปี 2419 เป็นต้นมาไม่ปรากฏว่าเมืองสวี่ตั้งอยู่ ณ
ที่ใด ต่อมาหลักฐานปรากฏว่า เมื่อปี พ.ศ. 2440 (ร.ศ. 116)
เมื่อได้จัดการปกครองหัวเมือง ตามพระราชบัญญัติ ปกครองท้องที่
ร.ศ. 116 แล้ว เมืองสวี่ได้ถูกจัดระเบียบใหม่และมีชื่อว่า 'อำเภอ
สวี่' เมื่อตั้งเป็นอำเภอแล้ว ในชั้นแรกได้ใช้บ้านพักของนายริน
ทองคำ ซึ่งเรียกว่าท่านรักษาเมือง ตั้งอยู่ริมคลองสวี่ใน
หมู่ที่ 5 ตำบลนาโพธิ์ เป็นที่ว่าการอำเภอชั่วคราว ได้เปิดทำการ
การเมื่อวันที่ 16 เมษายน 2440 นายแดง ณะนะไชย (หลวง
เสวีวรราช) เป็นนายอำเภอคนแรก ตั้งทำการอยู่ที่นั่นได้ครึ่งปี
จึงได้ย้ายที่ว่าการอำเภอไปตั้งที่ตำบลปากแพรง ใช้บ้านพักของ

นายทองชุ่มกำนันตำบลปากแพรงเป็นที่ว่าการอำเภอ อยู่ได้ประมาณ 1 ปีเศษ จึงได้ทำการปลูกสร้างที่ว่าการอำเภอสวนหินริมแม่น้ำสวในตำบลสว จนถึง พ.ศ. 2462 ที่ว่าการชำรุดหักพังจนถึงทำงานไม่ได้ จึงได้ขอบ้านพักนายฮก บุญยสมบัติ คหบดีเป็นที่ว่าการชั่วคราว นายแถว สมิโตบล (หลวงรักษนรกิจ) เป็นนายอำเภออยู่ในขณะนั้น ได้จัดสร้างที่ว่าการขึ้นใหม่ในหมู่ที่ 5 ตำบลนาโพธิ์ โดยเรียกรายเงินจากข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และราษฎรร่วมใจช่วยกันออกเป็นค่าปลูกสร้าง เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 7,027 บาท ได้ทำพิธีเปิดที่ว่าการอำเภอตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2462 ซึ่งไซ้เป็นที่ทำงานมาจนทุกวันนี้ และทางราชการจึงได้ออ กวันที่ 1 เมษายน เป็นวันตระลิกของอำเภอ

เจ้าเมืองสวแต่เดิมมีนามบรรดาศักดิ์ว่า พระสว ตามนามเมือง โดยได้รับการแต่งตั้งจากสมุหพระกลาโหมกรุงเทพฯ ซึ่งดูแลหัวเมืองบักซ์ใต้ ชาวบ้านเรียกกันว่า "พระสวเฒ่า" เมื่อถึงแก่กรรมลง บุตรได้รับการแต่งตั้งแทนให้เป็นพระสวปกครองเมืองสวต่อมา เมื่อพระสวคนที่ 2 ถึงแก่กรรมลงตำแหน่งการปก

ครองจึงตกได้แก่บุตรพระสวคนท์ 2 อีก แต่ท่านผู้นั้นมิได้รบตรา
 ตงจากกรุงเทพ ฯ ราษฎรจึงพากันเรียกว่า “ท่านรักษาเมือง”
 ครั้นถึงสมัยรัชกาลที่ 5 ท่านรักษาเมืองจึงหมดอำนาจลง และ
 เมืองสวจึงมีฐานะเป็นอำเภอแต่นั้นมา เพราะได้จัดการปกครอง
 หัวเมืองใหม่

คำว่า “สว” เป็นชื่อเมืองมาแต่โบราณ ไม่มีหลักฐาน
 หมายความว่าอะไร เมื่อคนคนตามภูมิศาสตร์และมีแม่น้ำสว
 ย้อยหน่งแม่น้ำ และตำบลสวอยู่หน่งตำบล จึงเชื่อได้ว่าคำว่าสว
 ได้ชื่อมาจากแม่น้ำสว โดยตั้งนามเมืองให้ตรงกับนามของคลอง
 เช่นเดียวกับเมืองชุมพรที่เคยตั้งอยู่ที่แม่น้ำชุมพร สืบตามประวัติ
 ศาสตร์ของสวเล่ากันต่อ ๆ มาได้ความเป็น 2 ประการคือ

1. คลองสว ต้นน้ำมาจากเขาทะเลในตำบลเขาทะเล ถึง
 อำเภอละอ่อน อำเภอเมืองระนอง เดียวนโชนมาชนอำเภอสวแล้ว
 ณฑต้นน้ำหนักอนใหญ่รูปร่างคล้ายคน มีลักษณะคล้ายผู้หญิง
 จึงเชื่อกันว่าขอเดิมได้ตั้งชื่อคลองว่า “สว” ซึ่งหมายถึงความ
 สดวยงาม คล้ายกับว่าคลองนี้เกิดชนเพราะผู้หญิง คือหนักอนใหญ่
 ทกลาวแล้ว และผู้หญิงที่อยู่ในนั้นเป็นทกยของกนว่ามรูปร่าง

สวຍงามตรงกับชอคคองคือ “ฉว” จนกระทั่งบัดนี้นางงามของ
จังหวัดชุมพรส่วนมากได้แก่คนในท้องที่อำเภอสวี ในตอนหลังคำ
ว่า “ฉว” ได้ใช้เป็นชื่อตำบลและอำเภอด้วย ต่อมาได้เปลี่ยน
ชื่ออำเภอจากคำว่าฉวเป็นสวีในเร็ว ๆ นี้เอง ประมาณในราว
ปี พ.ศ. 2460 ถึงแม้จะเปลี่ยนชื่อเป็นสวีแล้ว ขณะนี้ประชาชน
บางคนบางท้องที่ยังนิยมเรียกว่า “ฉว” อยู่

2. ทิวตสวีในหมท 1 ตำบลสวีมเจตยโบราณ 1 องค์
ในเจตยบรรจพระบรมธาตุไว้บนท่นบถของชาวบ้านทั่วไป ประ
วัตของพระธาตุสวี ดังทานได้ทราบจากหนังสือของ คุณ สุนันท์
บุษปภาชน เป็นผู้รวบรวมเล่าให้ฟังแล้ว

พิจารณาตามเหตุผลทั้ง 2 ประการ จะเห็นว่าความมาจาก
คำว่า “ฉว” นั้น เป็นเรื่องซึ่งเล่าต่อ ๆ กันมาจนถึงในปัจจุบัน
นี้ ส่วนเหตุผลที่ความมาจากคำว่า “ฉว” รู้สึกว่าใกล้เคียงกับเหตุ
ผลและความจริงมากกว่า คือคำว่าสวีกับฉวใกล้เคียงกันมาก และ
เหตุผลที่ยังพิสูจน์ได้ในขณะนคคือ ยังเป็นถิ่นของสาวงามอยู่ ตรง
กับนามเดิมคือคำว่า “ฉว” ซึ่งแปลมาจากสวຍงามจึงพอจะฟัง
ได้ว่า คำว่าสวี มาจากคำว่า ฉว นั้นเอง

2. รายนามนายอำเภอสวี่

ในระยะต่อมานายอำเภอสวี่คงเป็นข้าราชการแต่งตั้งมาจากกรุงเทพ ฯ
ตามหลักฐานเท่าที่ค้นพบมีดังนี้

ลำดับ	ชื่อตัวและชื่อสกุล	ดำรงตำแหน่ง		หมายเหตุ
		ตั้งแต่	ถึง	
1	หลวงเสวีวรราช	พ.ศ. 2440	—	แต่เลขที่ 1-8 ไม่มีหลักฐาน ว่า วัน เดือน ปี ใดแน่
2	ขุนอินทร์อนันต์	—	—	
3	ขุนสมักรใจราษฎร์	—	—	
4	นายสวัสดิ์ กำพลาศิริ	—	—	
5	นายเขื่อน	—	—	
6	ขุนรักษันรกิจ	พ.ศ. 2462	—	
7	หลวงนานานิกมวิจารณ์	—	—	
8	ขุนอักษรพินิจ	—	—	
9	ขุนจรูญศักดิ์ประเสริฐ	—	30 พ.ย. 76	
10	ขุนสภาคประศาสน์	1 ม.ค. 76	30 ก.ย. 77	
11	ขุนอนุบาลสิมารักษ์	1 ต.ค. 77	1 ธ.ค. 79	
12	นายเฉลียว วรรณศิลป์	1 ม.ค. 80	31 ม.ค. 81	
13	หลวงธำมรงค์ชัย	1 ก.พ. 81	พ.ค. 82	
14	ขุนระนองธานี	1 พ.ค. 82	30 ธ.ค. 85	
15	นายเฉลียว วรรณศิลป์	22 พ.ค. 87	21 ธ.ค. 87	
16	นายควน วัจนวิบูลย์	1 ก.พ. 88	13 มี.ย. 89	
17	นายสง่า บุรณะจันทร์	12 ก.ค. 89	5 ส.ค. 89	
18	นายวิเชียร สังขเวส	23 พ.ย. 89	2495	
19	นายไพชยนต์ร์ ประถมบูรณ์	2495	ต.ค. 96	
20	นายยศ เปลียนศรี	ต.ค. 96	17 เม.ย. 02	
21	นายสุพงษ์ ศรีลัมพ์	17 เม.ย. 02	17 มี.ค. 07	
22	นายคล้าย ชวดี เพชรสม	17 มี.ค. 07	กำลังดำรงตำแหน่งปัจจุบัน	

ข. ภูมิศาสตร์

1. การปกครอง

เมืองชุมพรในปี พ.ศ. 2459 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นจังหวัด
ชุมพร ขณะนั้นแบ่งเขตปกครองออกเป็น 5 อำเภอ และ 1 กิ่ง
อำเภอ ตำบลทั้งหมด 55 ตำบล มีหมู่บ้านทั้งหมด 419
หมู่บ้าน อำเภอและกิ่งอำเภอมีชื่อต่อไปนี้

1. อำเภอเมืองชุมพร
2. อำเภอหลังสวน
3. อำเภอสวี
4. อำเภอท่าแซะ
5. อำเภอปะทิว
6. กิ่งอำเภอพะโต๊ะ ขึ้นอำเภอหลังสวน

เฉพาะอำเภอสวีที่ว่าการอำเภอตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 5 บ้าน
ตลาดนาโพธิ์ ตำบลนาโพธิ์ มีเนื้อที่ประมาณ 1025.390 ตาราง
กิโลเมตร มีเนื้อที่นา 25,100 ไร่ มีอาณาเขตทิศเหนือติดต่อกับ

กับอำเภอเมืองชุมพร ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอหลังสวน ทิศตะวันออกจากอำเภอไทย ทิศตะวันตกติดต่อกับกิ่งอำเภอละอุ่น จังหวัดระนองห่างจากศาลากลางจังหวัดชุมพร 35 กิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 13 ตำบล ดังนี้

ตำบลนาโพธิ์	ม	7	หมู่บ้าน
ตำบลนาสก	ม	6	หมู่บ้าน
ตำบลสวน	ม	4	หมู่บ้าน
ตำบลทุ่งระยะ	ม	4	หมู่บ้าน
ตำบลปากแพรก	ม	6	หมู่บ้าน
ตำบลครน	ม	4	หมู่บ้าน
ตำบลวิสัยใต้	ม	4	หมู่บ้าน
ตำทำहन	ม	7	หมู่บ้าน
ตำบลด่านสวี	ม	10	หมู่บ้าน
ตำบลปากตะโก	ม	3	หมู่บ้าน
ตำบลตะโก	ม	6	หมู่บ้าน

ตำบลทุ่งตะไคร ๕ หมู่บ้าน

ตำบลเขาทะเล ๓ หมู่บ้าน

รวมทั้งสิ้น ๘ หมู่บ้าน

อำเภอสุวรรณภูมิการบริหารส่วนท้องถิ่นอยู่ 1 แห่ง อันเป็น
การกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น เพื่อให้ราษฎรมีส่วนปกครอง
ตนเอง มีชื่อว่า สุขาภิบาลโพธิ์ โดยยกหมู่บ้านบางหมู่ คือ หมู่
ที่ 5 หมู่ที่ 6 ตำบลนาโพธิ์ชนเป็นสุขาภิบาล โดยมีบุคคลที่
ราษฎรเลือกตั้งรวม 4 นายเป็นกรรมการร่วมกับกรรมการที่เป็น
ข้าราชการ เพื่อช่วยกันบริหารงานของท้องถิ่นให้เจริญตามความ
ต้องการของประชาชน

ในปีงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2509 สุขาภิบาลนา
โพธิ์ได้ตราข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2509
มีงบประมาณรายได้ 130,505.00 บาท และมีรายจ่ายประจำ
เป็นเงิน 123,950.00 บาท

๕ 2. แม่น้ำ

อำเภอสามแม่น้ำที่สำคัญ 2 สาย คือ

(1) แม่น้ำสวี ต้นน้ำเกิดจากปลายคลองละอุ่นเทือกเขา
ทะเล ในท้องที่กิ่งอำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ปลายแม่น้ำลงสู่ทะเล
ที่บ้านบ่อคา ตำบลด่านสวี มีระยะทางยาวประมาณ 50 กิโลเมตร
แม่น้ำนี้ไหลเร็วสะดวกไปมาได้ตลอดปี

(2) แม่น้ำตะโก อยู่ทางทิศใต้ของอำเภอสวี ต้นแม่น้ำ
ไปรวมกับแม่น้ำสวี ที่ตำบลนาสัก สายหนึ่ง อีกทางหนึ่งต้นแม่น้ำ
เกิดจากทิวเขาเขี้ยว ระหว่างอำเภอหาดสำราญกับอำเภอสวีไหลลง
สู่ทะเลที่ตำบลปากตะโก มีระยะทางยาวประมาณ 30 กิโลเมตร

3. ภูเขา

มีภูเขาอยู่ทั่วไป แต่ส่วนมากเป็นภูเขาเล็ก ที่สำคัญ
และมีชื่อดังต่อไปนี้ :-

เขาทะเลสูง 552 เมตร อยู่ระหว่างอำเภอสวีกับกิ่งอำเภอ
ละอุ่น อำเภอเมืองระนอง เป็นต้นน้ำของแม่น้ำสวี เขากวิมสูง

302 เมตร เขากวางสูง 361 เมตร เขากะทะสูง 316 เมตร
 เขาเตนอยู่ระหว่างอำเภอสวีกับอำเภอเมืองชุมพร สูง 439 เมตร
 เขาเขี้ยวสูง 257 เมตร อยู่ระหว่างอำเภอสวีกับอำเภอหลังสวน
 เป็นต้นน้ำของแม่น้ำตะโก เขาลานมต้นไม้น้อย ส่วนมากเป็นทุ่ง
 หญ้า เล่ากันว่าเพราะต้นไม้ถูกพายุใหญ่พัดหักโค่นไปหมด จึงมี
 ชื่อว่าเขาลาน

4. เกาะ

โดยสภาพของทิวเขาสูงตั้งอยู่ริมทะเล จึงมีเกาะอยู่ใน
 เขตปกครอง 18 เกาะ คือ เกาะแกลบ เกาะกะจิง เกาะบาตร
 เกาะยั้ง เกาะหนู เกาะแมว เกาะคุลา เกาะกระ เกาะแรต
 เกาะทองแก้ว เกาะมัดหวาย เกาะคางเสือ เกาะหลังห้า
 เกาะมะพร้าว เกาะยอ เกาะมุข และเกาะรางปะทัด ส่วนมาก
 เป็นเกาะเล็ก ไม่มีราษฎรอยู่ประจำ และเกือบทุกเกาะมีรังนก
 นางแอ่น แต่ทนมมากคือที่เกาะยั้ง เกาะหลังห้า เกาะมัดหวาย
 และเกาะคางเสือ

ภูมิประเทศทั่วไปเหมาะแก่การทำนา ทำสวน การประมง การป่าไม้ ที่ดินยังมีที่ว่างเปล่าอีกมาก เหมาะแก่การบุกเบิกทำนา และทำสวน

6. การศึกษาและการศาสนา

1. การศึกษา มีโรงเรียนประถมศึกษาตอนต้น และประถมศึกษาตอนปลาย 47 โรงเรียน ครูชาย 110 คน ครูหญิง 47 คน รวม 157 คน นักเรียน 4,955 คน

โรงเรียนราษฎร์ มี 2 โรงเรียน ครูชาย 16 คน ครูหญิง 7 คน นักเรียน 683 คน

2. การศาสนา มุวัด 24 วัด ภิกษุ 255 องค์ สามเณร 59 องค์ ศิษย์วัด 17 คน

7. จำนวนประชากร

จำนวนประชากรได้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตามลำดับ แต่ประชาชนส่วนใหญ่เป็นคนไทย และนับถือพุทธศาสนา มีสถิติประชากรแต่ปี พ.ศ. 2480 จนถึงปี พ.ศ. 2508 ในระยะ 28 ปี มีประชากรเพิ่มขึ้นถึง 19,512 คน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ :-

	จำนวนประชากร		๕๕ รวมทั้งสิ้น	หมายเหตุ
	ชาย	หญิง		
พ.ศ. 2480	9612	8961	18582	ตามหลักฐาน ของเจ้าหน้าที่ ทะเบียน ราษฎร
พ.ศ. 2499	13435	13583	27018	
พ.ศ. 2500	13948	13549	27497	
พ.ศ. 2501	14392	14192	28585	
พ.ศ. 2502	14919	14754	29673	
พ.ศ. 2503	15457	15204	30661	
พ.ศ. 2504	15948	15614	31562	
พ.ศ. 2505	17210	17217	34427	
พ.ศ. 2506	17723	17635	35358	
พ.ศ. 2507	18550	18422	36972	
พ.ศ. 2508	19160	18934	38094	

หอสมุดแห่งชาติ
พมพท

โรงพิมพ์บุญสันธุ์

457/9 ถนนจักรพรรตพงษ์ ตรงข้ามวัดสระเกษ พระนคร

☎ 812245

นายสุข แซ่อ่วง ผู้พิมพ์และตีโฆษณา 31/3/2509

